

2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
MEZOPOTAMYA İLKOKULU
EKO OKULLAR PROGRAMI EYLEM PLANI

TARİH	EYLEMLER	AÇIKLAMALAR	SORUMLU KİŞİLER
EYLÜL	* Eko timin oluşturulması		Koordinatör Öğretmenler
	*Eko komitenin belirlenmesi		Koordinatör Öğretmenler
EKİM	Eko-Okullar Programı'nın okulda uygulandığını okul nüfusu, veliler ve yerel çevre ile paylaşmak. (zorunlu)		Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	4 EKİM Dünya Hayvanları Koruma Günü(zorunlu)		Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Açık hava sınıfları oluşturmak. (zorunlu)	Eğitim sürecine doğayı dâhil ederek öğrencilere farklı bir öğrenme deneyimi sunan açık hava sınıfları, öğrencilerin çevreyle daha derin bir bağ kurmalarını ve daha sağlıklı, yaratıcı ve etkili bir öğrenme süreci geçirmelerini sağlar.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Okul bahçesinde hayvanlar için su, beslenme ve barınma imkânları oluşturmak. (zorunlu)	Suluk, kuş yemliği, kuş yuvası, böcek oteli vb.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Okulun atık çıkarma durumunu değerlendirmek ve okulun atık haritasını çıkarmak (zorunlu)	En çok hangi alanlarda ve ne miktarda atık çıkıyor?	Koordinatör Öğretmenler
	Atık tasarrufu politikası oluşturmak ve uygulamak. Atık azaltımı konusunda nele r yapılabileceğini saptayıp ilgililer ve okul nüfusu ile paylaşmak. (zorunlu)	• Sınıflar ve okulun belirli bölgeleri için okulda üretilen atıklara uygun geri dönüşüm kutularını temin etmek. • Atık kutularının hangi atık türüne ait olduğunun anlaşılır olmasını sağlamak. • Atık azaltımı ile ilgili eylemler konusunda belirli alanlara uyarı yazıları ve işaretleri asmak. Atıkların doğru yönetilmesini takip edecek sorumlu öğrenciler belirlemek.	Koordinatör Öğretmenler
	Plastik kirliliği ile mücadele kapsamında etkinlikler düzenlemek ve farkındalık yaratmak. (zorunlu)	• Plastik nedir, Plastik çeşitleri nelerdir, Mikroplastik nedir ve nerelerde bulunur, Plastiğin nehirlerle ve denizlere karışmasının sonucu nelerdir, Plastiğin sağlık üzerindeki etkileri nelerdir, Plastik kullanmamak için bireysel olarak neler yapabiliriz vb. konu başlıklarında öğrencileri gruplara ayırarak araştırma yapmalarını sağlamak. • Bir atık su arıtma tesisini ziyaret ederek atık sulardaki mikro plastik kirliliğini gözlemlemek- tesis yetkilisinden bu konuda bilgi almak. • Toprağa farklı plastik türleri gömüp plastiğin kendiliğinden yok olmadığını gözlemlemek • Bir plastik farkındalığı kampanyası düzenlemek. Örneğin, öğrenciler bir hafta boyunca neler tükettiklerini not aldıkları bir plastik günlüğü oluştururlar. Sonrasında bu günlüğü dikkate alarak plastik almamaya ve tüketmemeye çalışmalıdırlar. Plastiğin nerelerde gerekli ve nerelerde alternatiflerinin olduğu üzerine tartışabilirler. Öğrenciler bu çalışmalar sonucunda elde ettikleri sonuçları okul bütününe ve ailelere yayılacak şekilde paylaşmalıdır. Bu paylaşım toplantı, panel, sergi, kısa film, derslerde sunum aracılığı ile olabilir.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler

KASIM

	Okulun su kullanımının değerlendirilmesi ve su kullanım haritasının çıkarılması. (zorunlu)	En çok hangi alanlarda ve ne kadar kullanılıyor.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Okul temizlik ekibini suyun verimli kullanımı konusunda eğitmek. (zorunlu)		Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Enerji tasarrufu politikası oluşturup uygulamak. Enerji konusunda nasıl tasarrufa gidilebileceğini saptayıp ilgililer ve okul nüfusu ile paylaşmak ve uygulamaya geçmek. (zorunlu)	• Elektrik faturalarının kaynakları korumak ve faturaları azaltmak hedefi ile Eko-Tim tarafından takip edilmesi ve aylık grafikler oluşturulup Eko Okullar Panosunda sergilenmesi. • Standart ampullerin enerji tasarruflu ampullerle değiştirilmesi. • Aydınlatmada sensörlü sisteme geçilmesi (imkan dahilinde ise). • Enerji tasarrufu ile ilgili alışkanlıkları desteklemek. • Enerji tasarrufu ile ilgili belirli alanlarda uyarı yazılarının bulunması. • Enerji tasarrufunu takip edecek sorumlu öğrenciler belirlemek. • Öğrencilerin kendi evlerinde kullandıkları aydınlatma ve enerji kullanımı ile ilgili bir araştırma yapıp sınıfta sunmaları (nasıl ve en çok nerelerde kullanılıyor, tasarruf için neler yapılabilir?). • Evlerde de enerji tasarruflu ampul kullanımı ve enerji tasarrufu hakkında dikkat edilmesi gerekenler konusunda velilerin de bilgilendirilmesi. • Radyatörlere termostatik vana takılması (imkan dahilinde ise). • Eski ve verimli olmayan araç ve cihazları değiştirmek. • İzolasyon yapmak-iyileştirmek. • Mekânlarda doğal ışıklandırmayı optimize etmek. • Geleneksel geçirimsiz yüzey kaplamalarını geçirimli olanlarla değiştirmek. • İyi yalıtıma ve sürdürülebilir malzeme kullanımına özen göstermek.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Tek kullanımlık ürünlerle mücadele (okul içinde, ailelerde ve toplumda) ve azaltılması kapsamında kampanyalar düzenlemek. (zorunlu)	• Termos, matara hareketi (okulda belirli yerlere su sebili konulur ve okul nüfusu termos ve matara kullanmaya yönlendirilir) • Tek kullanımlık ürünlere son hareketi (tek kullanımlık ürünlerle mücadele kapsamında okulda farkındalık kampanyaları düzenlenir. Plastik poşet yerine bez çanta taşınması, kantin-yemekhane ve okul mutfağında plastik tabak, çatal, kaşık kullanılmaması vb.)	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Evlerde gerçekleştirilen/gerçekleştirilebilecek tasarruf önlemleri hakkında bir çalışma yapmak. (zorunlu)	• Öğrencilerin aileleri tarafından evlerinde hangi alanlarda tasarruf yapıldığını araştırmaları, bu konuyu bir sunum ile birbirleri ile paylaşmaları. • Başka ne tür tasarruf önlemleri alınabileceği hakkında konuşmaları ve ailelerini bilgilendirmeleri.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Büyüklerle (özellikle ebeveynler ve büyükbabalar) geçmiş dönem sürdürülebilir/doğa dostu alışkanlıkları hakkında konuşmak ve tutulan notları paylaşmak. (zorunlu)	Aile büyükleri ile görüşüp günümüzle karşılaştırdıklarında eskiden gerçekleştirdikleri doğa dostu, sürdürülebilir olarak ele alabileceğimiz davranış-alışkanlıkları nelerdi (yoğurt, peynir gibi besinleri evde yapmak, kıyafet dikmek, eskiyenleri değerlendirmek, eşyaları yeniden kullanmak, su-elektriği tasarruflu kullanmak vb.)	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Çevre sorunlarının kapsamını anlatan ve sürdürülebilir yaşam pratiği geliştirmeye yönelik su, iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik vb. konularında farkındalık artırıcı film, belgesel vb. izlemek ve sonrasında film ile ilgili konuşmak (zorunlu)	25 Litre, Gezegenimiz (Our Planet), Uygunsuz Gerçek (An Inconvenient Truth), Tufandan Önce (Before the Flood), Buzun Peşinde (Chasing Ice), Gerçek Bedel (The True Cost), Yeryüzü (Planet Earth), Sürdürülebilirliğin Sırrı (Cowspiracy: The Sustainability Secret), Oyunbozan (The Game Changers), Nesli Tüketme Yarışı (Racing Extinction), Denizlerdeki Komplo (Seaspiracy) vb.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler

ARALIK	Gizli Su Tüketimi kavramı ile ilgili çalışmalar gerçekleştirmek. (zorunlu)	- Gizli su tüketimi, bir ürünün veya hizmetin üretim sürecinde dolaylı olarak kullanılan su miktarını ifade eder. Yani, doğrudan gözle görülür bir su tüketimi yerine, ürünün üretimi için gereken su miktarıdır. Örneğin, bir tişörtün üretiminde kullanılan pamuğun ya da bir fincan kahve için gereken bir avuç kahvenin yetiştirilmesi ve işlenmesi. Bu süreçte kullanılan su, gizli su tüketimini temsil eder. Örnek2: 1 kilo sığır etinin üretimi için 15.415 litre su gerekir. - Konunun öğrenciler tarafından araştırılması, tüketim alışkanlıklarımız-gizli su tüketimi bağlantısı ve doğaya etkisi hakkında beyin fırtınası yapmak, konu ile ilgili okulda bir panel, seminer, çalıştay vb. düzenlemek ve konunun önemine okul nüfusunun dikkatini çekmek.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Su tasarrufu politikası oluşturup uygulamak. Su konusunda nasıl tasarrufa gidilebileceğini saptayıp ilgililer ve okul nüfusu ile paylaşmak ve uygulamaya geçmek. (zorunlu)	- Su faturalarının kaynakları korumak ve faturaları azaltmak hedefi ile Eko-Tim tarafından takip edilmesi ve aylık grafikler oluşturulup Eko-Okullar Panosunda sergilenmesi. - Damlayan/standart muslukların sensörlü musluklarla değiştirilmesi (imkan dahilinde ise). - Su tasarrufu ile ilgili belirli alanlarda uyarı yazılarının bulunması. - Su tasarrufunu takip edecek sorumlu öğrenciler belirlenmesi. - Öğrencilerin kendi evlerindeki su kullanımı ile ilgili bir araştırma yapıp poster hazırlamaları, sınıfta sunmaları. (Nasıl ve en çok nerelerde kullanılıyor, tasarruf için neler yapılabilir?) - Evlerde de sensörlü musluğa geçilebilmesi konusunun tartışmaya açılması ve su tasarrufu hakkında dikkat edilmesi gerekenler konusunda velilerin de bilgilendirilmesi.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Yerel ya da ulusal ölçekte atık azaltımı kampanyaları organize etmek-katılmak. (zorunlu)		Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Okulun enerji kullanımının değerlendirilmesi ve enerji kullanım haritasının çıkarılması. (zorunlu)	En çok hangi alanlarda ve ne kadar enerji kullanılıyor?	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Okul ve bahçesinin biyoçeşitlilik haritasını çıkarmak ve Eko-Okul panosu ve diğer merkezi alanlarda haritayı sergilemek. (zorunlu)		Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Mevsimine göre beslenmenin insan sağlığı ve doğa açısından önemini araştırmak. (zorunlu)	Mevsimsel tüketimin öneminin altını çizen etkinlikler (sınıf içerisinde ya da bir market ziyareti gerçekleştirip hangi ürünlerin mevsime ait hangilerinin olmadığını saptamak, mevsimsel ürünlerin mevsimsel olmayanlara göre daha ucuz, sağlıklı, taze ve tarım zehirsiz olduğunu vurgulayıp bu bilgiyi okul nüfusu ve ailelerle paylaşmak.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
OCAK	Yaşanılan bölgedeki bitki ve endemik bitki türlerini araştırmak. (zorunlu)	Özelliklerini, nesli tehlike altında olup olmadıklarını saptamak ve konu ile ilgili okul nüfusunu bilgilendirici etkinlikler (sunum, panel, seminer vb.) düzenlemek.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Yerel tüketimin doğa ve insan sağlığı açısından önemini araştırmak. (zorunlu)	- Gıdamız ne kadar uzaktan geliyorsa doğa üzerinde o kadar olumsuz etkisi var. Yerel olmayan bulunduğumuz bölgeye uzaktan gelen ürünlerin karbon ayak izinin neden daha büyük olduğunu, bu büyüklüğün doğaya ve insan sağlığına nasıl zarar verdiğini araştırmak, bunu engellemek için neler yapılabileceğini tartışmak vb. - Market ziyareti gerçekleştirip etiket okumayı ve yerli malı kodunu araştırıp alışverişlerde bu kodu içeren yerli ürün almaya özen göstermek. Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası bu konuda dikkat çekmek ve farkındalık oluşturmak için oldukça anlamlı bir gündür.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Gerçekleştirdiğimiz tüketimlerin “istek” mi, “gerçek ihtiyaç” mı olduğunu araştırmak, bu konuda araştırmalar organize etmek-beyin fırtınası yapmak. (zorunlu)	Gereksiz tüketimin doğal varlıklar ve çevre üzerindeki baskısına dikkat çekmek hedeflenir	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler

ŞUBAT	İklim değişikliği kavramını araştırıp sebepleri ve bireysel ve toplumsal bazda yapılabilecekler hakkında bir çalışma gerçekleştirmek. (zorunlu)	Öğrenciler bu çalışmalar sonucunda elde ettikleri sonuçları okul bütününe ve ailelere yayılacak şekilde paylaşmalıdır. Bu paylaşım toplantı, panel, sergi, kısa film, derslerde sunum aracılığı ile olabilir. Eko-Pano ve okul gazetesi de çalışmaların yaygınlaştırılması amacıyla kullanılmalıdır.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Karbon Ayak İzi kavramını araştırmak. (zorunlu)	Karbon Ayak İzi kavramı nedir? İklim değişikliği ile karbon ayak izi arasında nasıl bir bağlantı vardır? Karbon ayak izi nasıl azaltılabilir? Konu ile ilgili okulda bir panel, seminer, çalıştay düzenlenmesi.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Bireysel bazda karbon ayak izi ölçümü yapmak. (zorunlu)	Sonuçları karşılaştırıp bireysel seçimlerimizle olan bağlantısına dikkat çekmek-azaltma konusunda eyleme geçmek. Bireysel bazda karbon ayak izinizi ölçmek için tıklayınız (yetişkin). Bireysel bazda karbon ayak izinizi ölçmek için tıklayınız (çocuk).	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
MART	Yerli tohum bankası-tohum toplama programları oluşturup ilgili türleri isimlendirerek okulda herkesin görebileceği bir alanda sergilemek. (zorunlu)	Yerli tohumun ve nesilden nesile aktarımının önemi ile ilgili okul nüfusu ve aileleri bilgilendirmek, tohum takas uygulamaları gerçekleştirmek.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Eko-sanat projeleri gerçekleştirmek. (zorunlu)	• Öğrencilerden çevre sağlığı ve doğa koruma ile ilgili sanat çalışmaları, afişler, kısa videolar, şiirler veya posterler hazırlamaları istenir. Etkinlikler yeni atıklara sebebiyet vermemeli ve yeniden değerlendirmenin- kullanmanın altı çizilmelidir. • Bu projeler okulda sergilenir ve toplumsal bilinç oluşturma açısından nasıl etkili olabilecekleri tartışılır.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Anayasa'nın 56. maddesi: “ Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.” ile ilgili bir çalışma yapmak. (zorunlu)	Öğrencilerin tartışma ve beyin fırtınası yaparak bu hak ve ödevlerin neler olabileceği ve nasıl geliştirileceği hakkında konuşmaları, ödev, sunum vb. çalışmalar yaparak okul nüfusu ile paylaşmaları.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
NİSAN	Basit ve düşük maliyetli yağmur suyu hasadı sistemleri oluşturup ihtiyaç dâhilinde kullanmak. (zorunlu)		Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	DÜNYA SU GÜNÜ (zorunlu)		Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Yağmur bahçeleri oluşturmak	Yağmur sularının herhangi bir işleme tabi tutulmadan doğrudan yönlendirildiği ve üzerinde bitkilerin yetiştirebildiği çok derin olmayan çukur alanlarda oluşturulan bahçelere "yağmur bahçesi" adı verilmektedir. Sulama ihtiyacı olmayan ve tatlı su kaynaklarının boşa harcanmasını engelleyen yağmur bahçeleri, şehirleri güzelleştirirken yağmur sularının sebep olduğu sorunların çözülmesine yardımcı olur.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler

MAYIS	Toplu taşıma kullanımı ile bireysel araç kullanımının karbon emisyonlarına olan etkisini araştırıp karşılaştırmak. (zorunlu)	• Öğrenciler, toplu taşımının çevresel faydalarını ve bireysel araç kullanımının azaltılmasıyla elde edilecek çevresel kazanımları içeren bir sunum hazırlayarak okul nüfusuyla paylaşabilirler. • Belirli bir gün, öğrencilere ve okul personeline toplu taşıma araçlarını kullanma çağrısında bulunularak bu konuda farkındalık oluşturulabilir. • Bu günün öncesinde ve sonrasında, bireysel karbon ayak izi hesaplamaları yapılarak toplu taşıma kullanımının etkisi analiz edilebilir.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Elektrikli araçların çevresel avantajlarını araştırmak (zorunlu)	Öğrenciler araştırma sonuçlarını Eko-Okullar panosunda paylaşabilirler.	
	“İçinde ne var biliyor musun?” etkinliği düzenlemek. Yaşanılan bölgedeki hayvan türlerini araştırmak. (zorunlu)		
	Dünya Arı Günü’nde (20 Mayıs) arıların ekosistem içerisindeki hayati önemi ile ilgili farkındalık etkinlikleri gerçekleştirmek. (zorunlu)	• Bilgilendirici bir seminer, • Arı yuvası yapımı, • Bahçeye arıların tutunup su içebilecekleri küçük tahta parçaları olan bir kap su konulması ve sevecekleri bitki ve çiçeklerin ekimi, • Arılarla ilgili proje sunumları, • Arıların doğal yaşam alanlarını tanıtan doğa yürüyüşleri, • Arıların korunmasının önemini anlatan sosyal medya kampanyaları, konu ile ilgili broşürler hazırlamak ve dağıtmak, • Arı temalı sanat sergileri düzenleyerek sanat yoluyla arıların önemini vurgulamak, • Arılarla ilgili eğitici tiyatro oyunları veya performansları sergilemek, • Arıların yaşam alanlarını korumak amacıyla çevre temizliği etkinlikleri düzenlemek, • Yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleri ile konu hakkında iş birliği yaparak geniş kitlelere ulaşmak vb.	
HAZİRAN	5 HAZİRAN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ (zorunlu)	*Çevre ile ilgili özel günlerde okul nüfusu ve çevresinin dikkatini çekecek farkındalık etkinlikleri gerçekleştirmek.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Yıl içerisinde tüm okulun ve yerel çevrenin dikkatini çekecek ve doğa koruma konusunda farkındalık oluşturacak pozitif etkinliklerden oluşan bir eylem günü düzenlemek. (zorunlu)		Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler
	Eko-Okul Şenliği düzenlemek. (zorunlu)	• Sene sonunda düzenlenen bu şenlikte amaç öğrencilerin açık havada oyunlar oynamaları ve gerçekleştirdikleri Eko-Okul çalışmalarını paylaşmalarıdır. • Her okul kendi belirlediği bir tarihte okul bahçesi ya da uygun bir park vb. açık hava alanında şenlik düzenlemelidir. İsteyen okullar, birkaç okul birleşerek de Eko-Okul Şenliği düzenleyebilir.	Koordinatör Öğretmenler Tüm Öğretmenler

Sedat YILMAZ

Koordinatör Öğretmen

Zenüriye TAN

Koordinatör Öğretmen

UYGUNDUR

Hacı Nuri BAKIR
Okul Müdürü